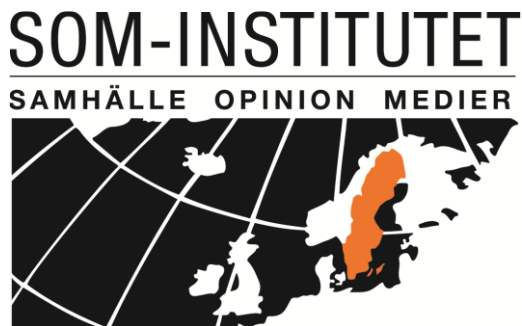

SVENSKARNAS ORO INFÖR FRAMTIDEN

SOM-institutet

En oberoende undersökningsorganisation vid Göteborgs universitet som sedan 1986 kombinerat närhet till forskningsfronten med stark närvaro i svensk samhällsdebatt.

**Medborgar-
panelen**

Oro inför framtiden

Dagens upplägg

- Bakgrund - Oro som känsla och samhällsoro
- Att mäta oro inför framtiden
- Vad oroar svenskarna mest?
- Oro för världskrig, demokrati och klimatförändringar
- Befolkningen om AI

[illegible]

- Det här fotot av Okänd författare licensieras enligt CC BY

Samhällsoro som känsla

- Samhällsoro är en respons på ett uppfattat externt hot över vilket man har liten kontroll
- Oro som ett (tillfälligt) tillstånd förklarar varför objektet för vår oro kan variera
- Samhällsoro en konsekvens hur man utvärderar den nuvarande situationen
- Effekterna av oro starkare ju närmare personlig koppling de har
- MEN, oroar man sig för en sak tenderar man att också oroa sig för andra saker även om de inte är relaterade (ex, oro för terrorism spiller över på oro för ekonomi)
- Kvinnor mer oroliga än män

Hur mäter vi svenskarnas oro inför framtiden?

- Den nationella SOM-undersökningen – varje höst sedan 1986
- Pappersenkäter till **stora slumpmässiga urval** från det svenska folkbokföringsregistret
- Genomförs i **samverkan** med andra forskare och myndigheter
- **Senaste undersökningen:**
 - September – december 2024.
 - 26 250 personer
 - 16 år och äldre
 - Nettosvarsfrekvens: 51%

Hur mäter vi svenskarnas oro inför framtiden?

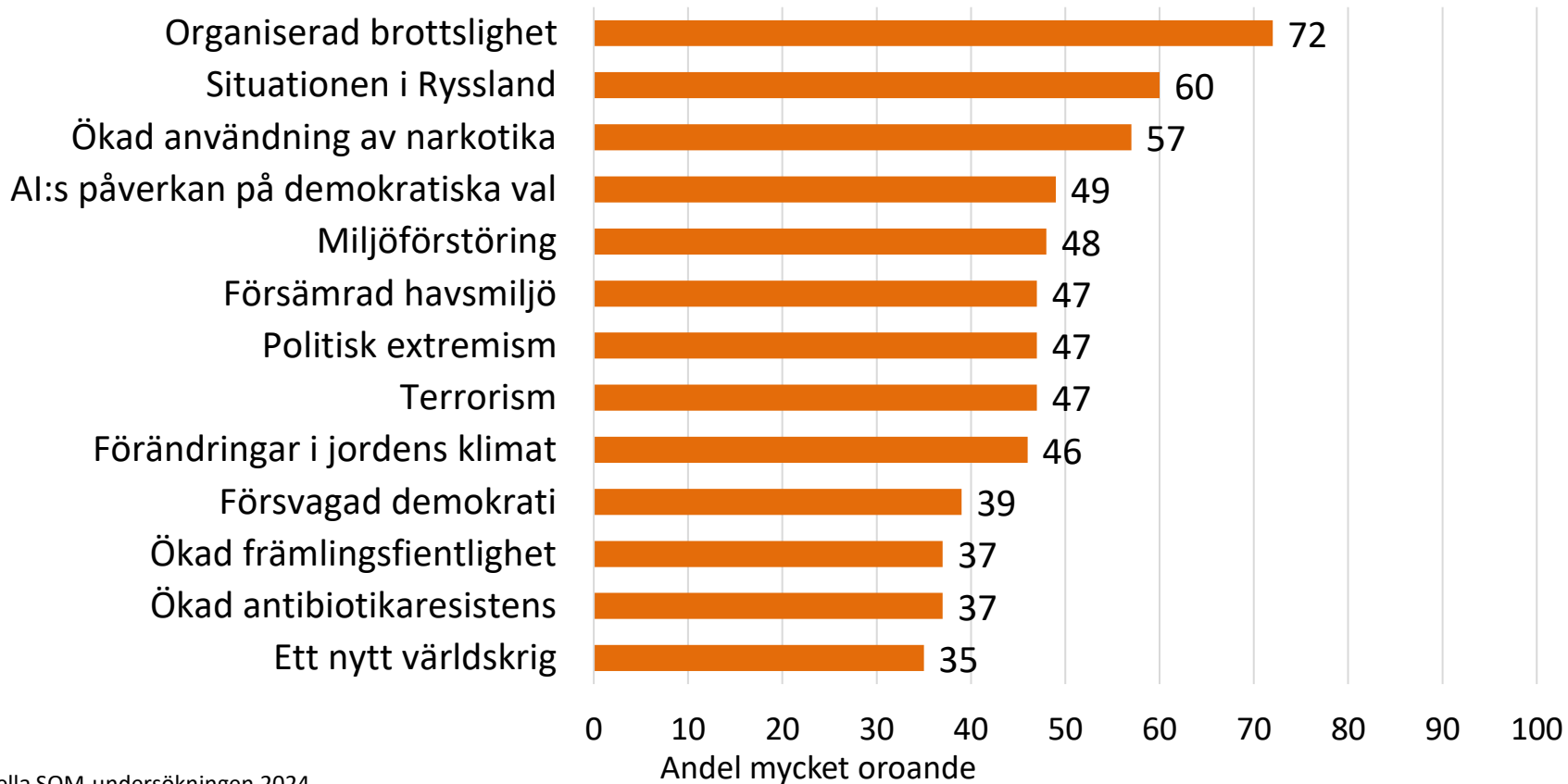

Om du ser till läget i dag, hur oroande upplever du själv följande inför **framtiden?**

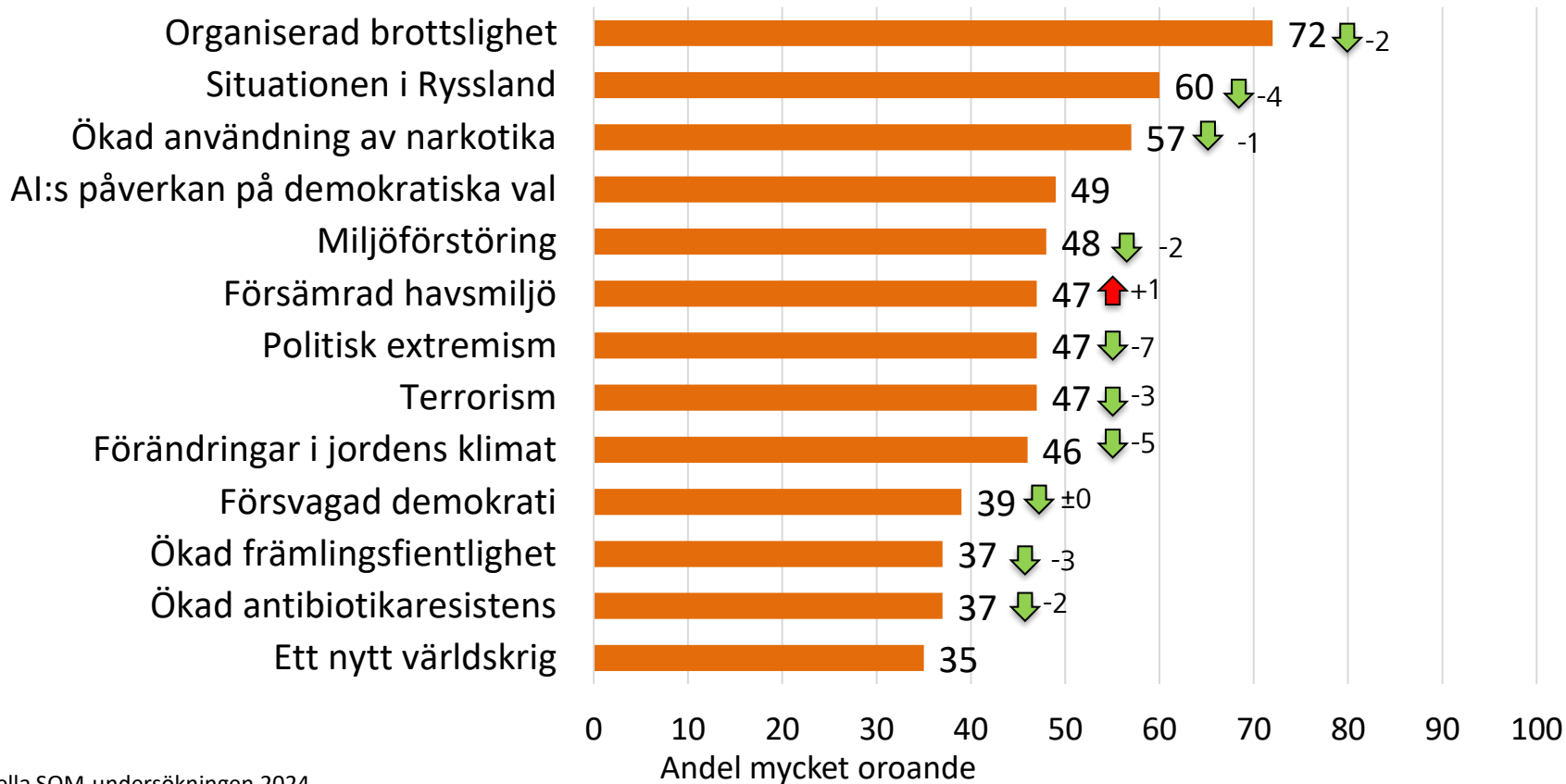
	Mycket oroande	Ganska oroande	Inte särskilt oroande	Inte alls oroande
Förändringar i jordens klimat	☐	☐	☐	☐
Ekonomisk kris	☐	☐	☐	☐
Politisk extremism	☐	☐	☐	☐
Arbetslöshet på grund av AI	☐	☐	☐	☐
Organiserad brottslighet	☐	☐	☐	☐
Politisk instabilitet i Sverige	☐	☐	☐	☐
Ökat antal flyktingar	☐	☐	☐	☐
Ökad användning av narkotika	☐	☐	☐	☐
Militära konflikter	☐	☐	☐	☐
Inskränkningar i yttrandefriheten	☐	☐	☐	☐

Vad oroar svenskarna mest?

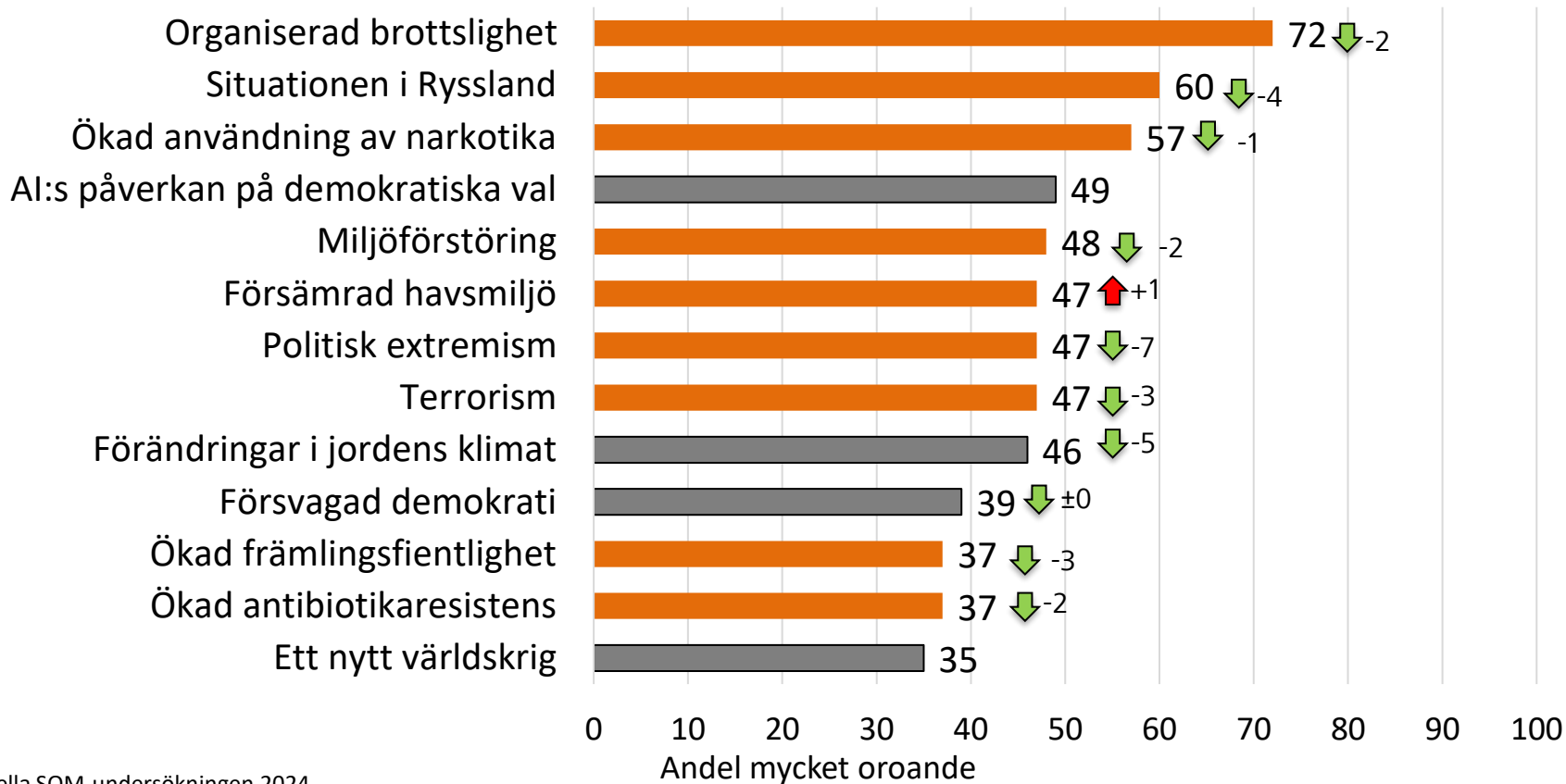
Det som oroar svenskarna mest inför framtiden (2024)

Det som oroar svenskarna mest inför framtiden (2024)

Det som oroar svenskarna mest inför framtiden (2024)

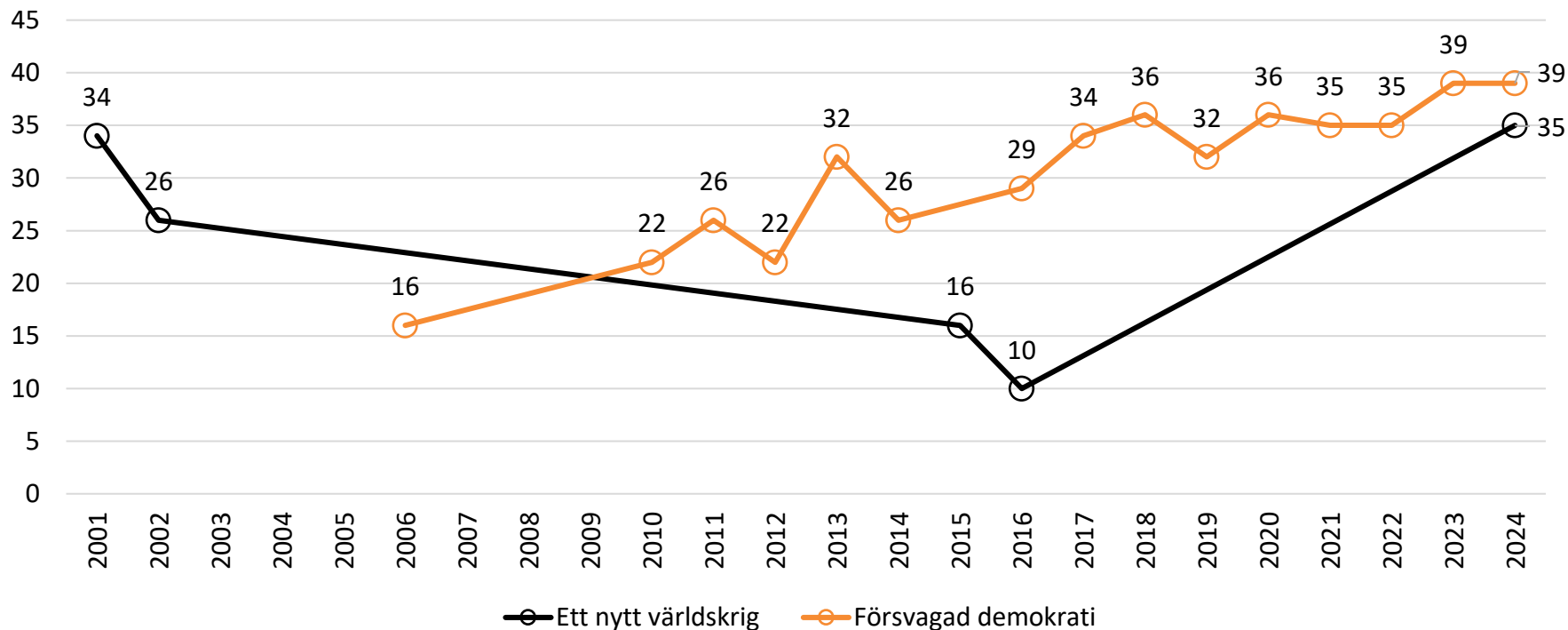

Oro för demokratin och för världskrig

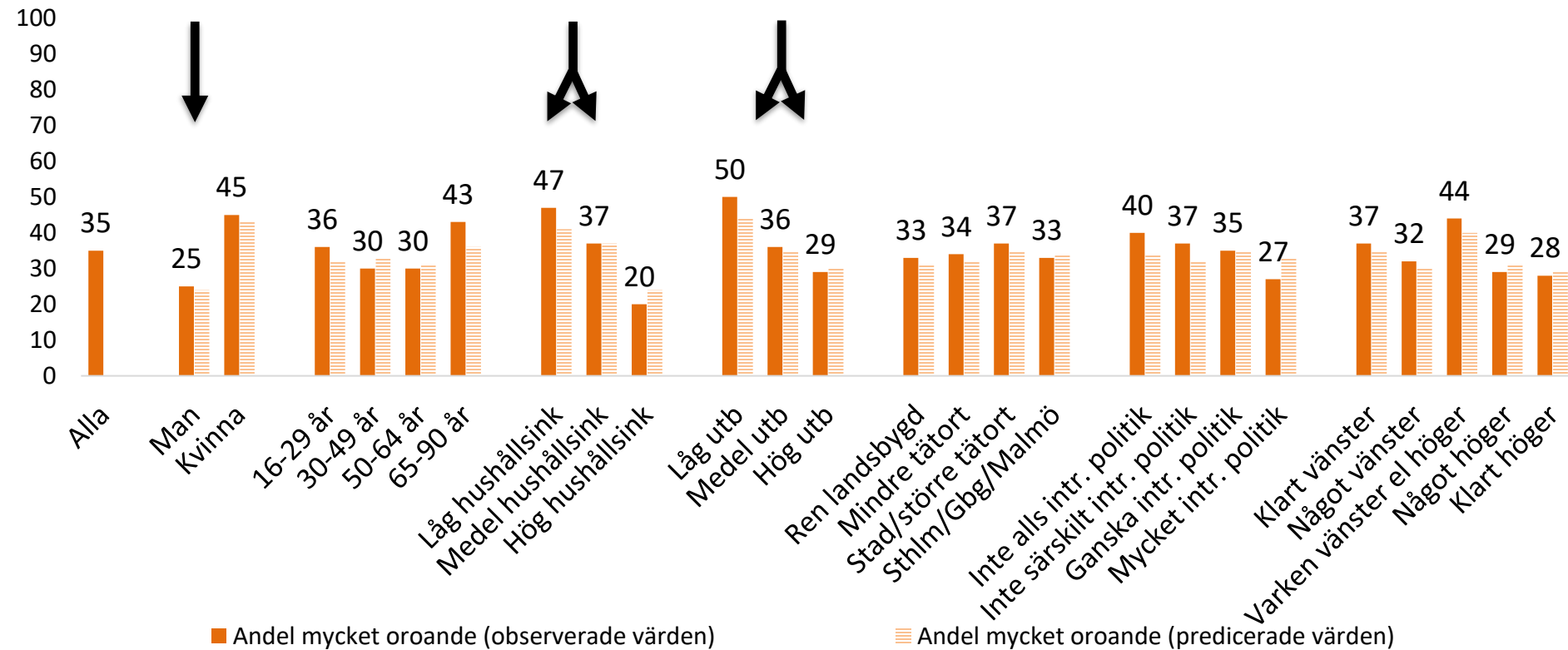
"Om du ser till läget idag, hur oroande upplever du själv följande inför framtiden?" Figuren visar andel "mycket oroande".

Oro inför framtiden: Ett nytt världskrig och försvagad demokrati

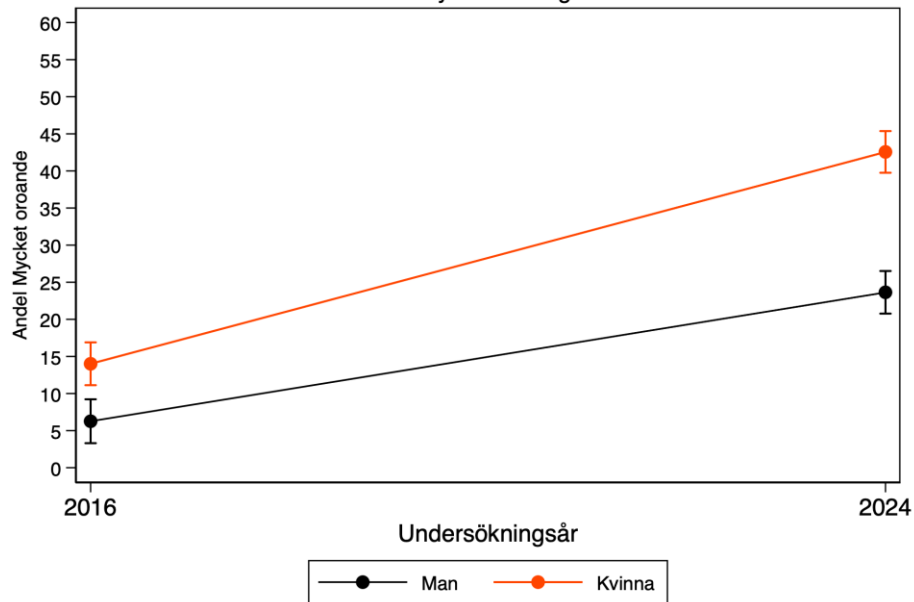
"Om du ser till läget idag, hur oroande upplever du själv följande inför framtiden?" Figuren visar andel "mycket oroande".

2024: Oro för ett nytt världskrig

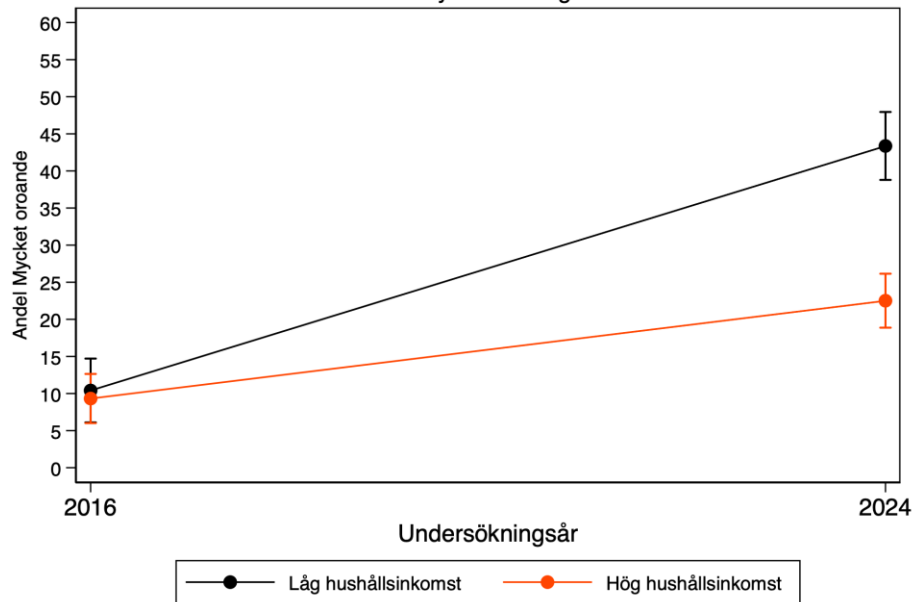

Vilka grupper har över tid blivit mer oroliga för ett nytt världskrig?

Oro: Ett nytt världskrig

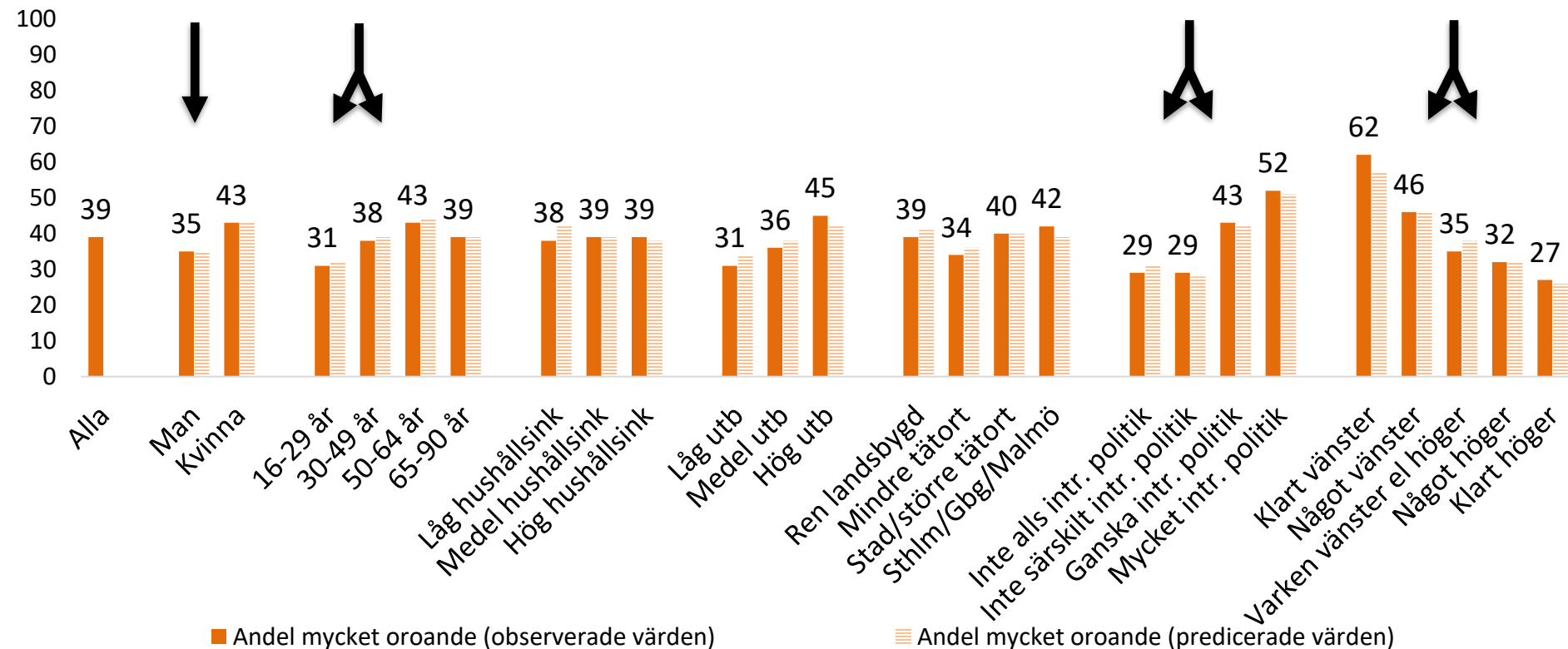

Oro: Ett nytt världskrig

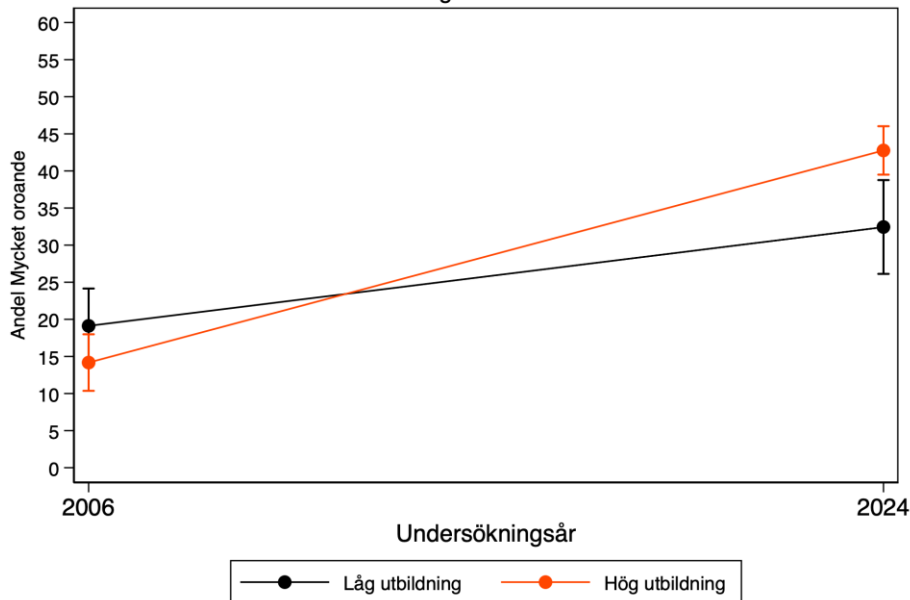
"Om du ser till låget idag, hur oroande upplever du själv följande inför framtiden?" Figuren visar andel "mycket oroande".

2024: Oro för försvagad demokrati

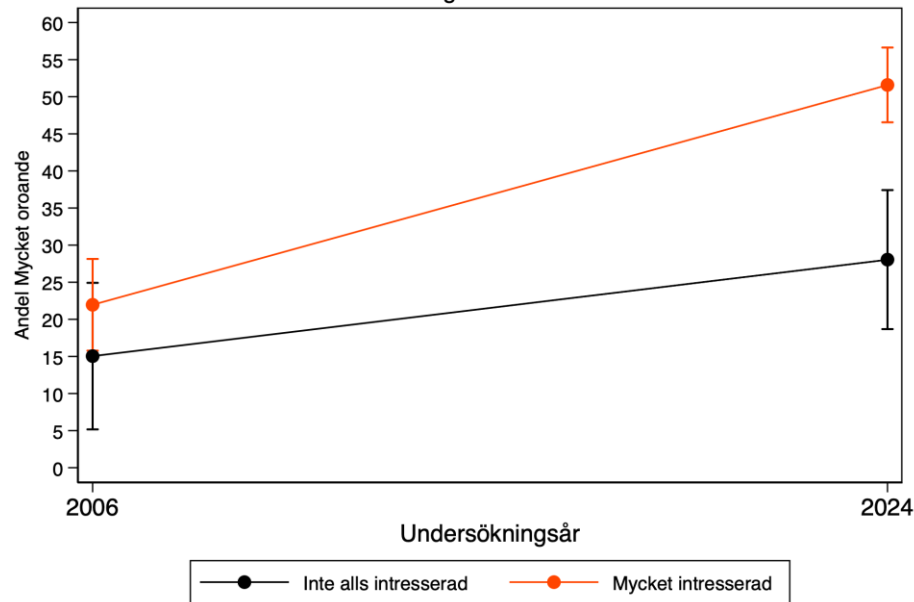

Vilka grupper har över tid blivit mer oroliga för försvagad demokrati?

Oro: Försvagad demokrati

Oro: Försvagad demokrati

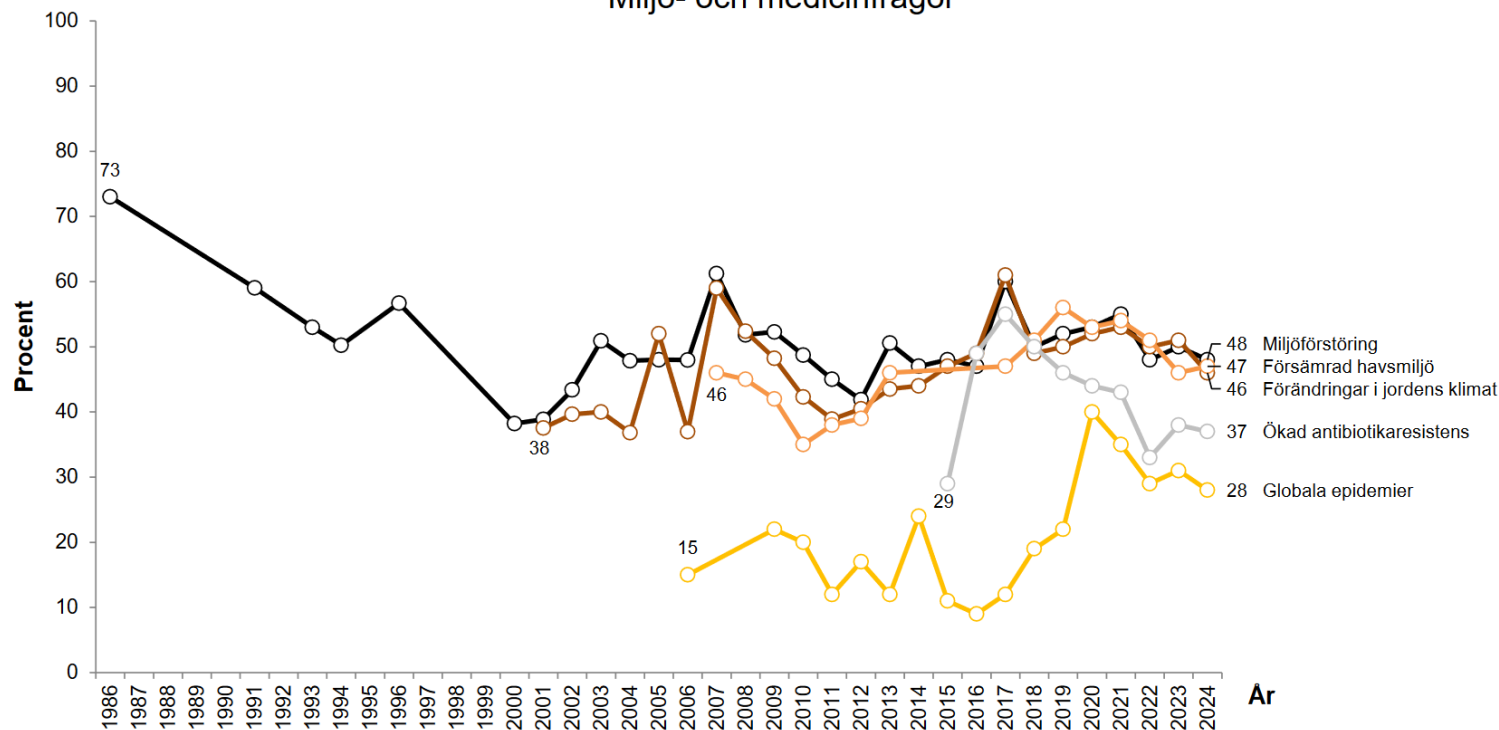

Oro för förändringar i jordens klimat

VAD SVENSKAR OROAR SIG FÖR

Miljö- och medicinfrågor

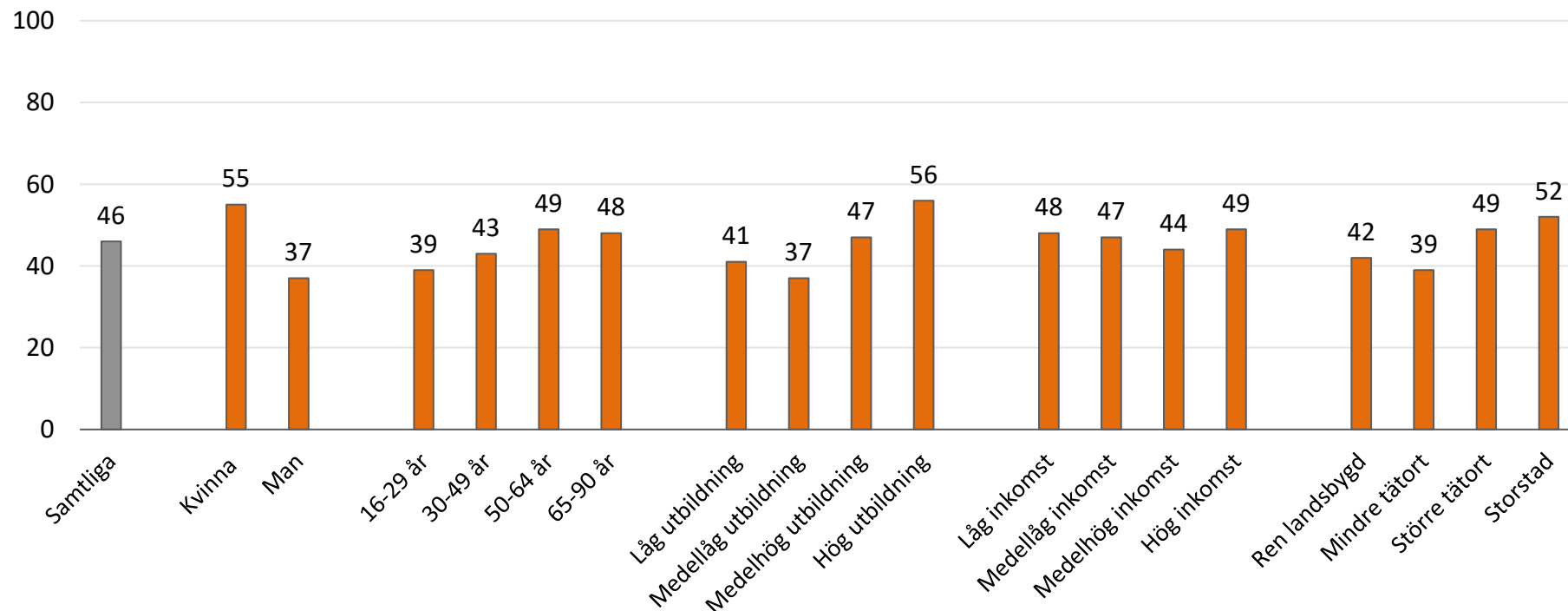

Kommentar: Svarsalternativen är "mycket oroande"; "ganska oroande"; "inte särskilt oroande" samt "inte alls oroande". Resultaten redovisar de som svarat "mycket oroande". Procentbasen utgörs av dem som besvarat respektive fråga.

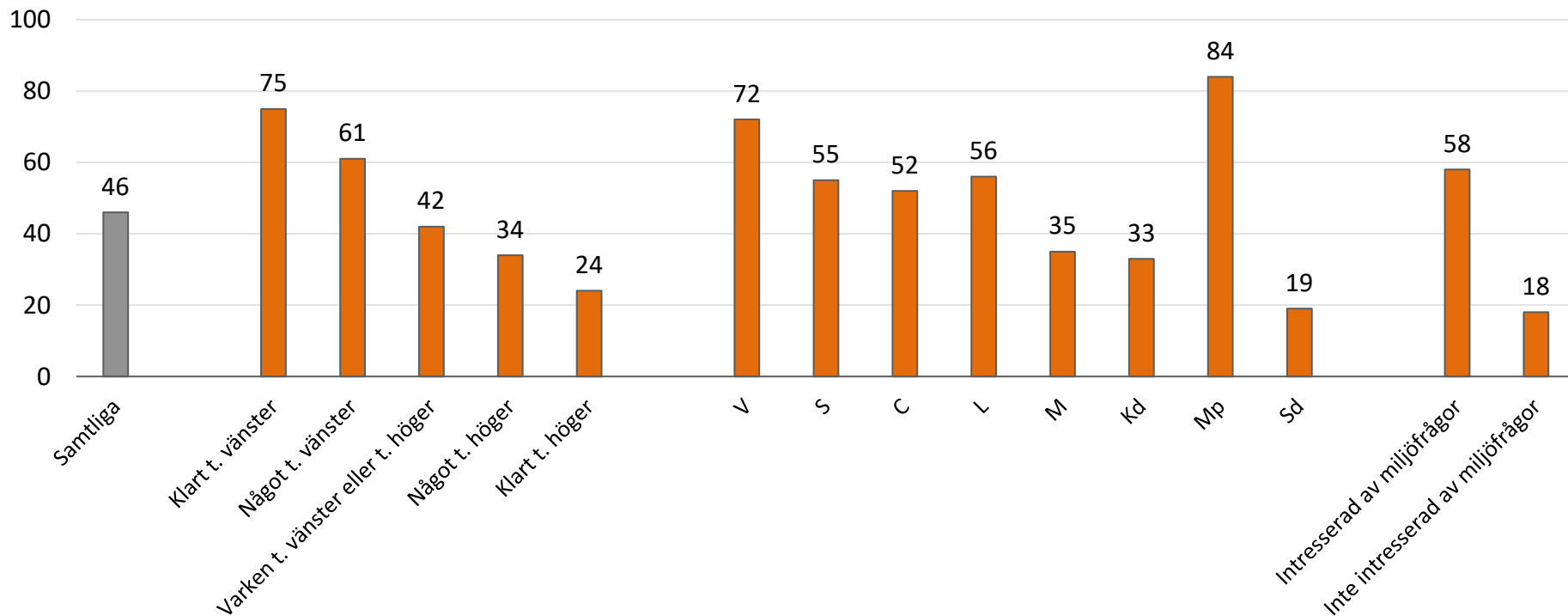
Frågeformulering: "Om du ser till läget idag, hur oroande upplever du själv följande inför framtiden?"

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 1986–2024

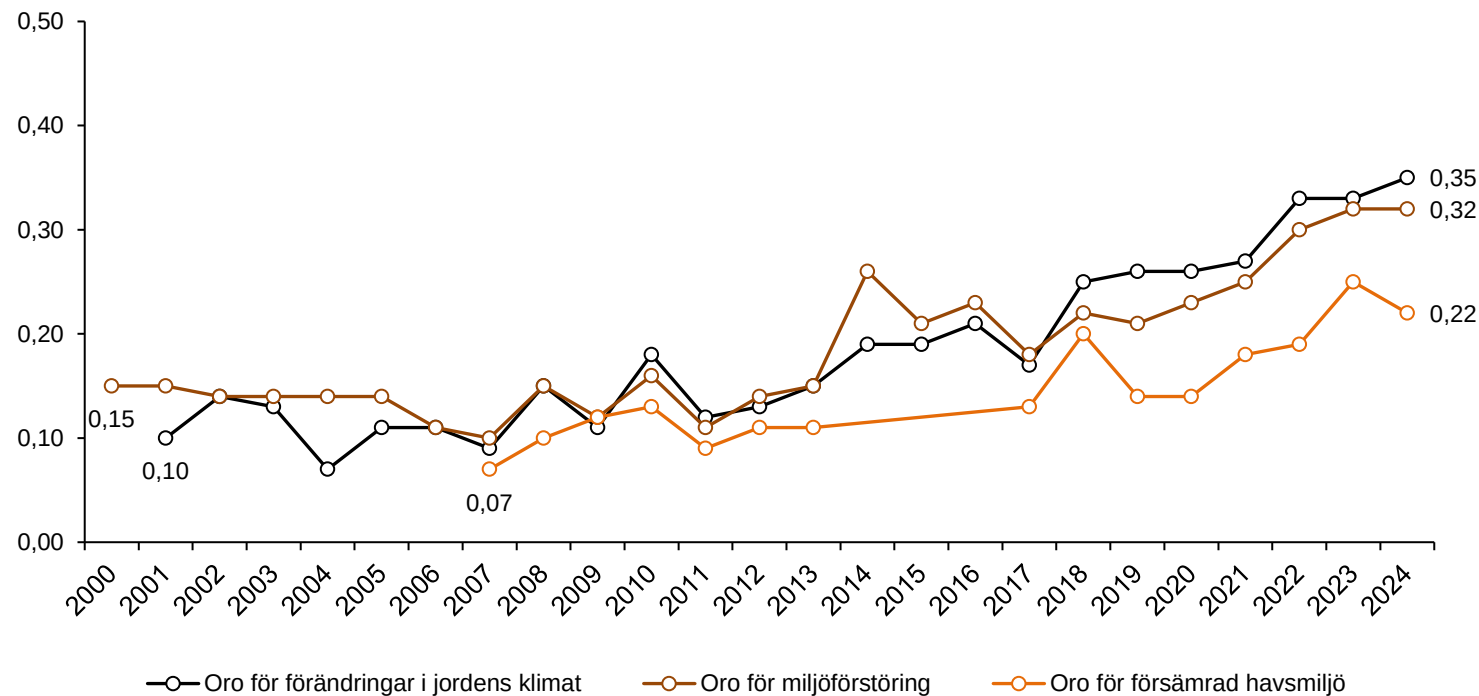
Oro för förändringar i jordens klimat 2024 (andel *mycket oroande* inför framtiden - demografi)

Oro för förändringar i jordens klimat 2024 (andel *mycket oroande* inför framtiden - politik)

Oro och vänster-högerposition, 2000–2024 (Pearson)

BEFOLKNINGEN OM AI

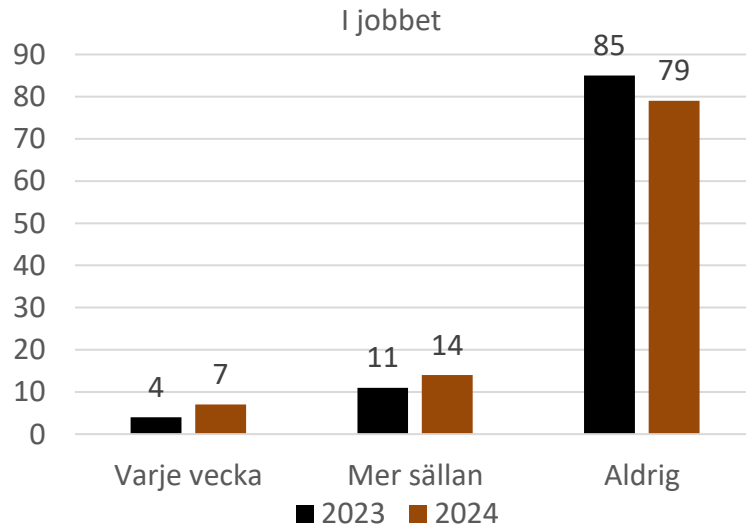
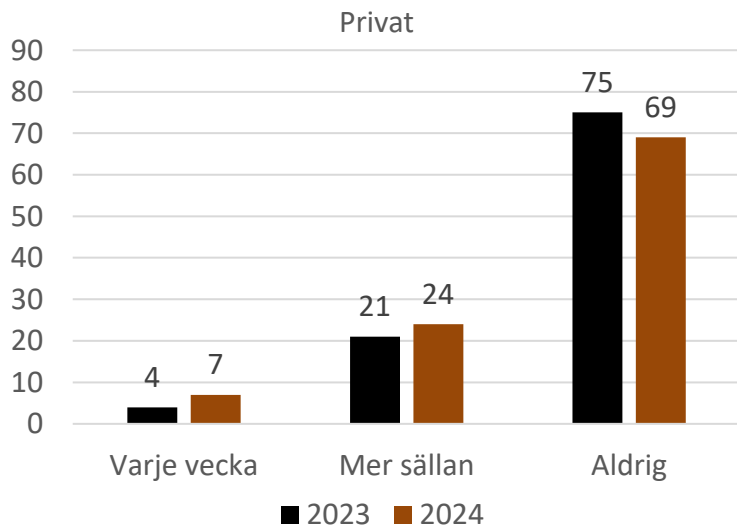
ANNIKA BERGSTRÖM, PROFESSOR OCH FÖRESTÅNDARE

Generativ AI – nu och i framtiden

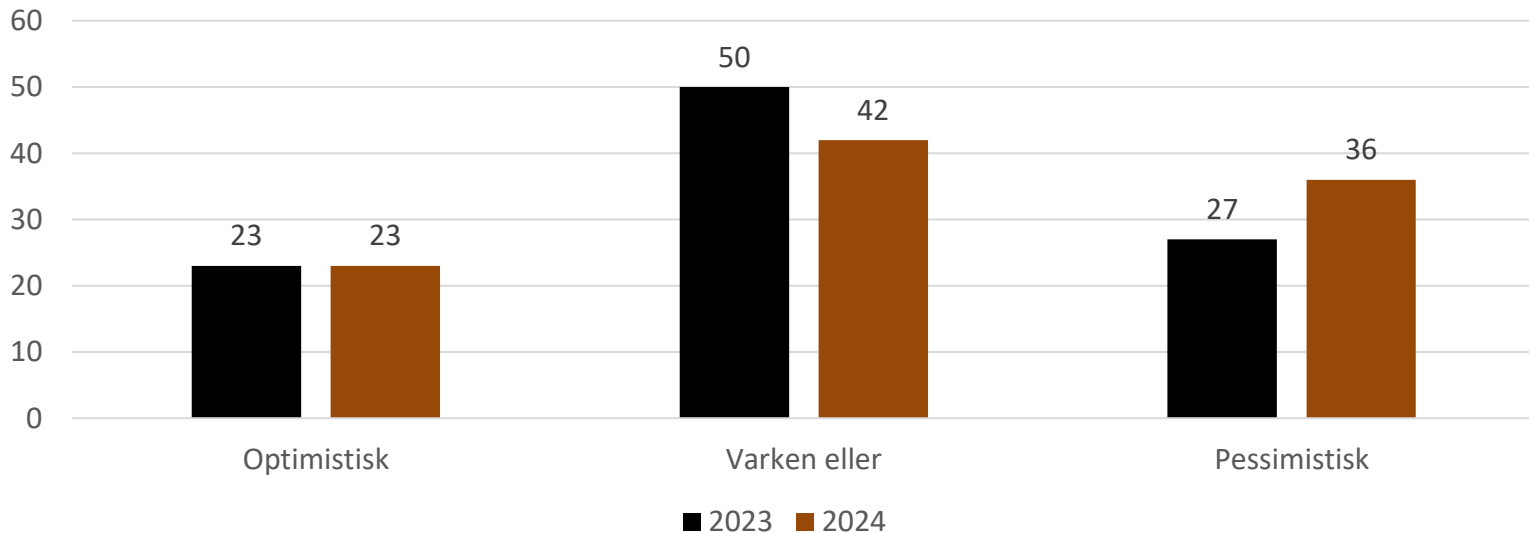
- Tekniken förfinas kontinuerligt och tillgängligheten ökar
- Osäkerhet kring vad generativ AI har för inverkan på samhället och på våra liv
 - automatiserat beslutsfattande
 - hjälp och stjälp vid arbete och studier
 - snabb spridning av desinformation

Vad tycker och tänker människor om generativ AI och vad tror de om framtiden?

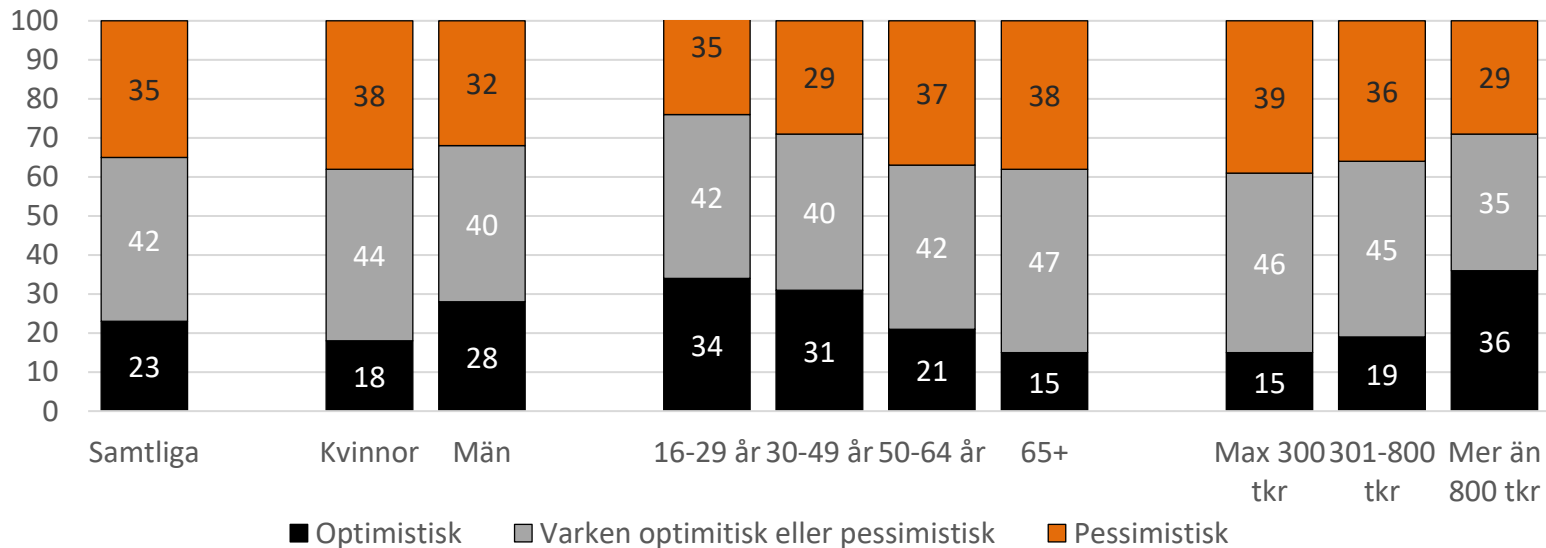
Användningen av AI privat och i jobbet (procent)

Övergripande syn på AI inför framtiden (procent)

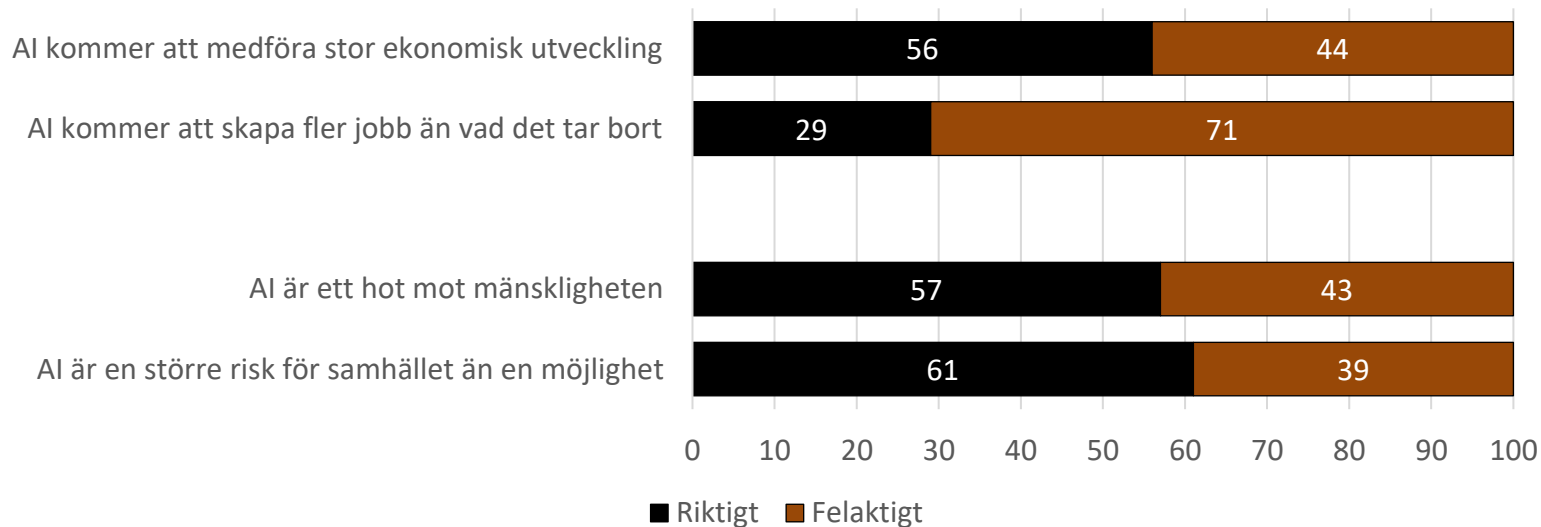

Optimistisk eller pessimistisk gällande AI:s påverkan (procent)

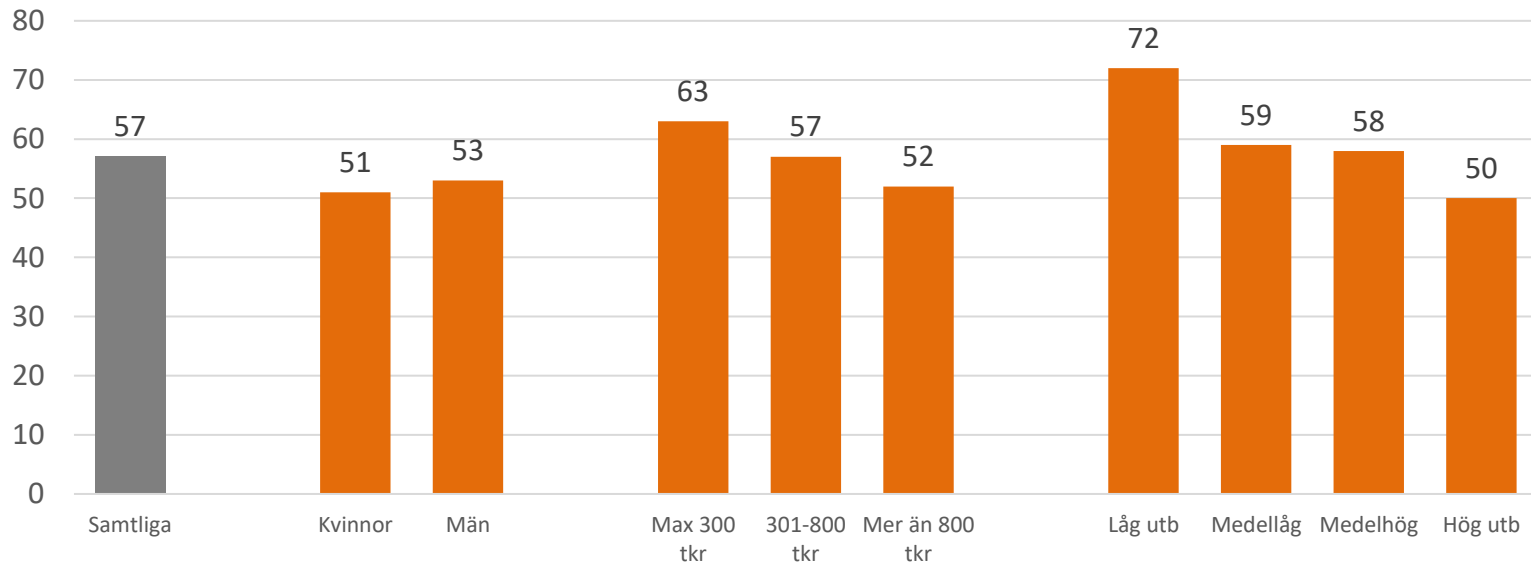
Inställning till AI i samhället

(procent)

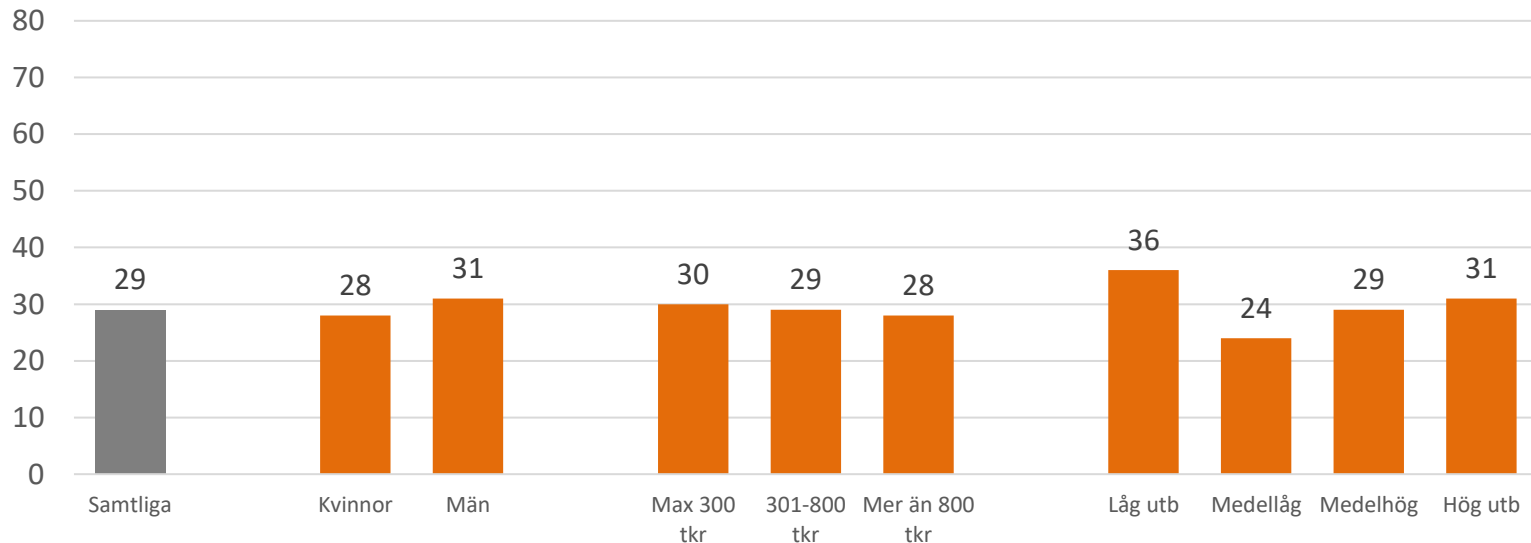
AI – ett hot mot mänskligheten

Andel helt eller delvis riktig (procent)

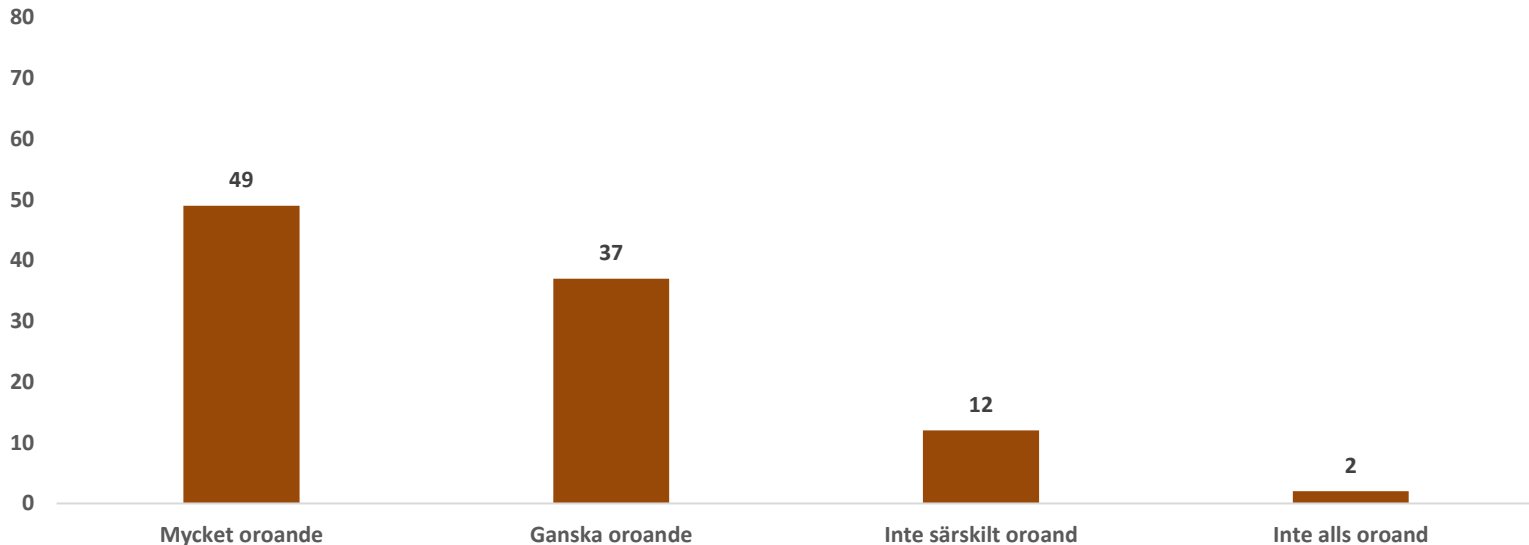

AI skapar fler jobb än det tar bort

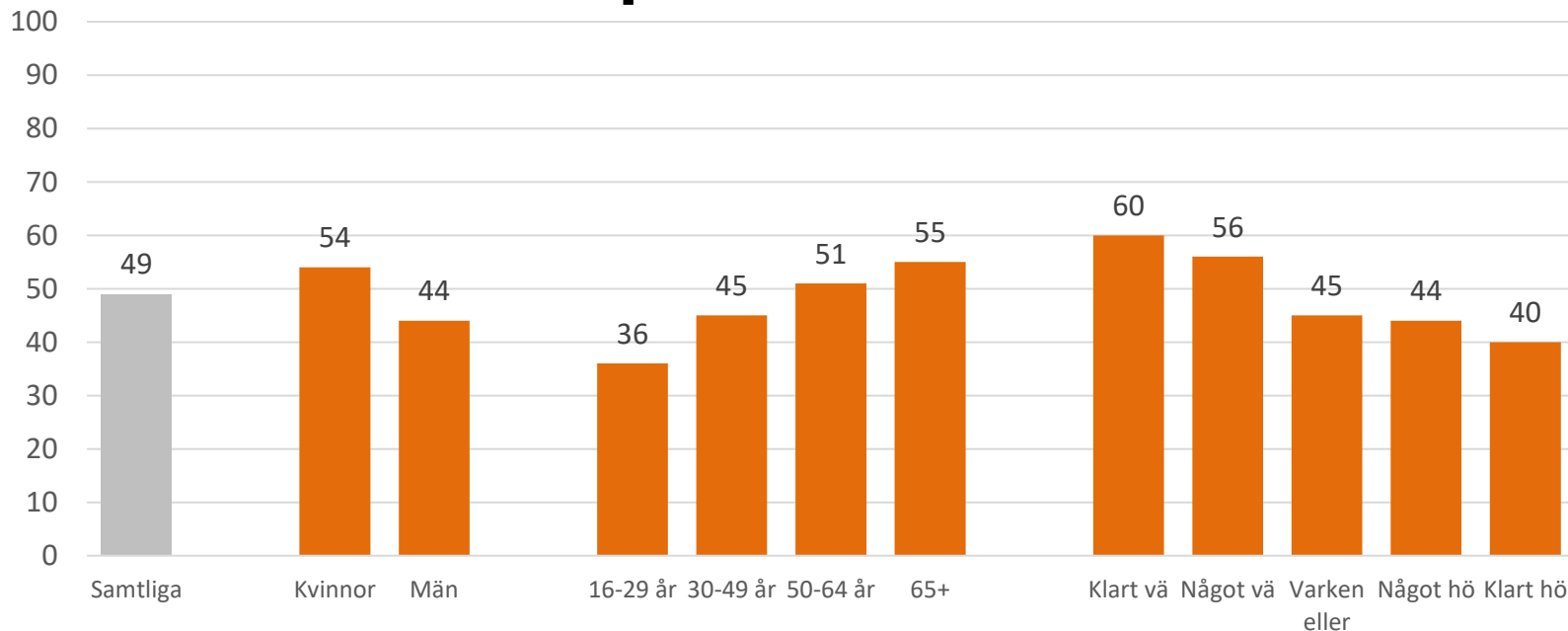
Andel helt eller delvis riktigt (procent)

Oro för att desinformation från AI kommer att påverka demokratiska val (procent)

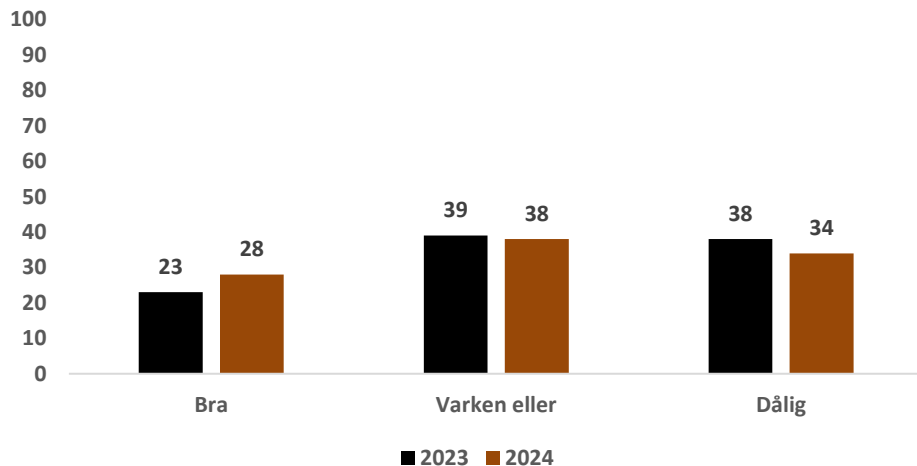

Oro för att desinformation från AI ska påverka demokratiska val (procent)

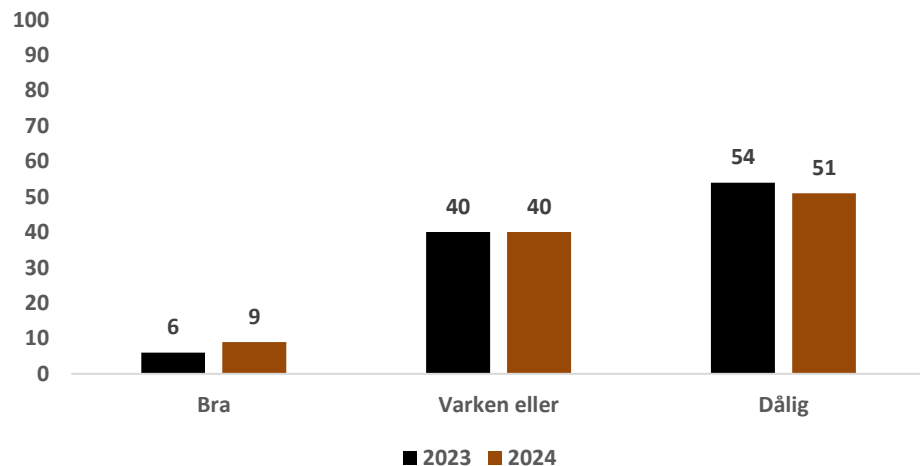

Egen och andras förmåga att urskilja AI-genererad desinformation (procent)

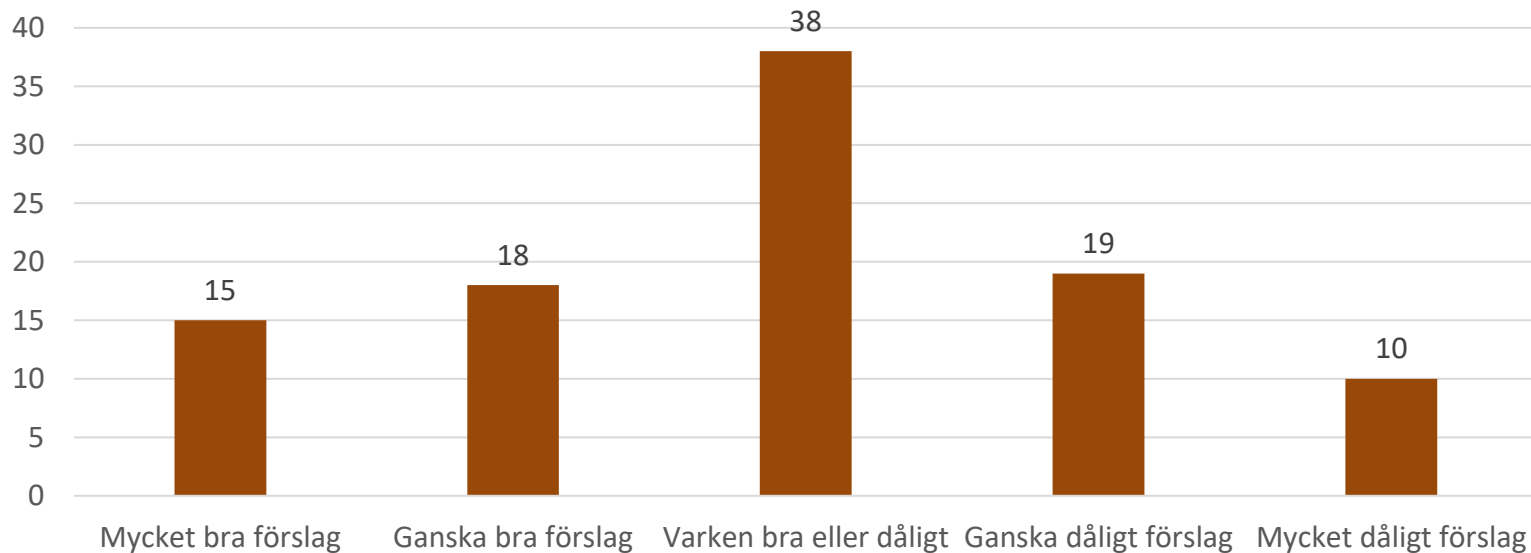
Egen förmåga

Andras förmåga

Pausa utvecklingen av AI (procent)

Avslutande reflektioner

- Användningen av generativ AI är mycket lite utbredd i befolkningen
- Det finns överlag en pessimistisk syn på generativ AI, hot och risk är en vanligare föreställning än möjligheter
- Sett till ekonomi och arbetsmarknad tror människor att generativ AI leder till ekonomisk utveckling, men att jobb kommer försvinna
- Oron för hur generativ AI kommer påverka demokratiska val är mycket utbredd
- Bedömningarna av olika aspekter av generativ AI är mindre negativ bland yngre och högutbildade

TACK FÖR UPPMÄRKSAMHETEN!

Dagens presentationer och
nya rapporter på:

www.gu.se/som-institutet